

Czołg średni T-34 (wersja z roku 1943 - wczesna)

Kolekcja: Czołgi i inne wozy bojowe (modele 1/35)

Muzeum: MMM - Muzeum Militariów Misiaczk

Właściciel: TeddyBear

Stan eksponatu: Bardzo dobry

Opis: Wariant T-34, opracowany latem 1942 w kierowanym przez A. A. Morozowa Biurze Konstrukcyjnym Fabryki Nr 183 w Niżnim Tagile (była to dawna Charkowska Fabryka Parowozów, ewakuowana za Ural w 1941). Podstawową różnicą względem poprzednich wersji była nowa, sześciograniasta wieża, zaprojektowana przez M. A. Nabutowskiego, stanowiąca pomniejszony wariant trzyosobowej wieży opracowanej dla czołgu T-34M (który ostatecznie nie wszedł do produkcji). Była ona lepiej przystosowana do masowego wytwarzania, była także bardziej przestronna, chociaż mieściła teraz tylko dwóch ludzi. Wieże sześciograniaste różniły się szczegółami, wynikającymi z odmiennych technologii w różnych zakładach, co powoduje wyróżnianie wielu "pododmian" tej wersji T-34. Czołg, mimo, że produkowany od połowy 1942 do końca 1943, przyjęto nazywać "model 1943", dla odróżnienia od starszego "modelu 1942". W tym modelu T-34 stosowano także nowy wzór kół nośnych, opracowanych w Stalingradzkiej Fabryce Traktorów, a pozbawionych zewnętrznych gumowych bandaży (co oszczędzało deficytowy kauczuk). Rychło okazało się jednak, że ten rodzaj kół powoduje dużo szybsze zużywanie się gąsienic, a znacznie twardsza jazda na nich powodowała nadmierne wstrząsy i wibracje pojazdu. Oczywiście nikt nie troszczył się o komfort załóg, ale skutkami takich wstrząsów było np luzowanie się połączeń konstrukcji, czy rozregulowywanie się celowników, a to już była poważniejsza sprawa. W rezultacie doświadczeń, w czołgach tego modelu zaczęto stosować kompromisowy układ podwozia, w którym skrajne koła nośne były typu "klasycznego" z bandażami, a trzy środkowe - stalowe, wzoru "stalingradzkiego". Przy okazji wprowadzono też nową skrzynię biegów o pięciu przełożeniach i pogrubiono czołowy pancerz czołgu do 60 mm. W czołgach późniejszych serii wprowadzono także wieżyczkę obserwacyjną dowódcy. W roku 1943 wyprodukowano blisko 16 tysięcy czołgów T-34. Jego miejsce na liniach produkcyjnych od 1944 zajął T-34-85. Ciekawostka: niemieccy żołnierze nazwali tę wersję T-34 "Myszka Miki", gdyż otwarte okągłe włązy wieży w widoku z przodu przypominały uszy sympatycznego gryzonia z kreskówki Disney'a. W kolekcji: T-34 (1943) wczesnej serii produkcyjnej (bez wieżyczki obserwacyjnej dowódcy), wyprodukowany jeszcze latem 1942, o nazwie własnej "Gorkowski Pionier". Skrajne koła nośne późniejszego wzoru, z bandażami. Model w skali 1/35, zestaw Maquette.